

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST. The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

PIK IV. 4. 37. СЕРЕДА, 10. МАЯ 1922. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, MAY 10th, 1922. No. 37. VOL. IV.

ПРЕДСТАВНИКИ РАДЯНСЬКИХ РЕПУБЛІК ЖАДУЮТЬ ВІД АЛІАНТІВ ТРИБІЛІОНОВУ ПОЗИЧКУ.

ЛОЙД ДЖОРДЖ І ШАНЦЕР АПЕЛЮЮТЬ ДО СОВІТСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ, ЩОБИ ПРИНЯЛА АЛІАНТСЬКИЙ МЕМОРАНДУМ.

Совітська делегація видала заяву, в якій закликає Бельгію і Францію, що вони хотять розбити конференцію.

ГЕНУЯ, 8. мая. — Бритійський прем'єр міністр Лойд Джордж і італійський міністр закордонних справ Шанцер вислали нині до російських представників на тутешній конференції сильний апел, в якій накликають їх прийняти в головних точках аліантський меморандум і обіцяють Росії міжнародну позиčku, з тим розумінням, що позицюючи краї дадуть таким робом фонди на відбудову Росії.

Аліанти годять ся уділити радянським республікам 300 мільонів золотих франків позички.

Тут заявляють, що запропонована позичка буде вносити разом до 300 мільонів золотих франків. Кажуть однак, що Росіяни зажадали три біліони золотих рублів, або 25 разів більше як аліанти предкладають.

Аліанти хотіли би однак мати запевнене, що позичені гроші будуть дійсно вложені в роботу над відбудовою.

Осуджують Бельгійців і Французів.

Російська делегація видала попередню заяву, в якій осуджує заходи Бельгії і Франції розбити конференцію. Заява звертає увагу на факт, що ті держави, які предсказували, що відмова Росії прийняти меморандум розібе конференцію, самі не підписали меморандума.

ГЮФФЕ ВИПХАВ ДО МОСКВИ НА КОНФЕРЕНЦІЮ З В.Ц.В.К.

Німецькі експерти також їдуть домі.

ГЕНУЯ, 6. мая. — Адольф Гюффе, член совітської делегації, випхав вчора ввечері до Москви, що би відбули конференцію з Всеросійським Центральним Виконавчим Комітетом, який асидеє тепер в совітській столиці.

Німецькі економічні експерти випхали нині до дому, як також відправило ся кілька членів совітської делегації. Кажуть, що потяг Лойд Джорджа рівнож стоїть готовий до від'їзду.

Голова французької делегації Льюї Барту повернув з Парижа і після засідання зі своїми колегами удав ся до вілі Лойд Джорджа, що би поінформувати його про становище Франції супроти Росії, 10-літнього незачинного договору і німецьких репарацій.

ТРОЦЬКИЙ З НАГОДИ ГЕНУЙСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

МОСКВА, 5. мая. — Хід подій в Генуї вказує ясно, що європейські дипломати не зрозуміли як слід, що там стало ся, — заявив совітський народний комісар війни Лев Троцький. "Байдужність Злучених Держав, які остали ся поза конференцією, була може і слушна" — заявив Троцький, — "бо се дало їм можливість краще зорієнтувати ся і найти кращу розв'язку проблем, які стоять перед генуїською конференцією".

Подаючи короткий огляд положення Росії, Троцький заявляє, що невдача конференції не мусить означати ще розпочаття військових операцій проти Росії, але наслідком цього було би се, що економічна відбудова Росії мусіла би поступати повільніше, ніж вона цього бажає.

"Провідні європейські дипломати" — говорить Троцький — "все є ще тої гадки, що робітничка революція в Росії не є початком нової доби в історії світа, але тільки тимчасовою зміною одної форми посідання власности на другу. Вони думали силою привернути давні форми власности, але се не вдало ся і тепер вони домагають ся, що би ми вважали за революцію відшкодовання на підставі легальних форм і калькуляцій капіталістичного суспільного устрою."

"Се є так само гупе, як би ми в Генуї хотіли домагати ся, щоб європейські капіталісти на підставі наших форм посідання власности мусіли передати свої фабрики, заводи, банки і майні під колективний заряд працюючих мас."

"Дві системи посідання власности ведуть в Генуї перего-

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ НА УКРАЇНІ ГОЛОДУЄ П'ЯТЬ МІЛІОНІВ ЛЮДИЯ.

Денно вмирає з голоду поверх десять тисяч осіб.

ЖЕНЕВА, 1. мая. — Др. Фрітйоф Нансен, голова міжнародної організації для поборювання голоду в Росії, одержав сьогодні лист від капітана Квіслінга, свого представника на Україні, з домаганням негайної допомоги в найбільших розмірах. В листі сказано, що 5,000,000 осіб наслідком голоду вмирає зверх 10,000 осіб денно.

Капітан Квіслінг говорить у своїм листі, що першого тижня в цвітні на улицах Одеси найдено 276 осіб, які померли з голоду.

Договір з італійською мореплавською фірмою.

ХАРКІВ, 12. цвітня. — Колегія народного комісаріату зовнішнього торгу ратифікувала угоду, заключену з Триєнським Ллойдом. Угода обов'язує на два роки і обі сторони мають право вивести контракт 2 місяці перед укладом речинця. Триєнський Ллойд наладить в найближшій часі правильний рух кораблів між Триєнстом і українськими портами.

Зовнішня торгівля в 1921 р.

В 1921 р. вивезено з України 230,000 пудів товарів вартости 950,000 рублів в золоті, а спроважено 2,500,000 пудів товарів вартости 2 мільони рублів в золоті. 75 процент заграничних товарів перевезено через Одесу.

Совітська Росія доставила Україні товарів вартости 8 мільонів рублів в золоті.

Секвестрація грецького корабля.

Уповноважений Українського Народного Комісаріату Заграничних Справ в Одесі заарештував грецький корабель "Македонія" і заявив, що не звільнить його так довго, доки грецьке правительство не зверне російський корабель, який грецьке правительство задержало ще літом 1920 р. в дорозі до Константинополя.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

ПЕРШОМАЙСЬКИЙ ПРИВІТ ЧІЧЕРІНА І РАКОВСЬКОГО ДО РОБІТНИКІВ СВІТА.

ГЕНУЯ, 1. мая. — Совітська делегація на міжнародну економічну конференцію в Генуї видала з нагоди Першого Майського Свята привіт до робітників цілого світа. Привіт був підписаний Юрієм Чічеріном, народним комісаром заграничних справ Совітської Росії, і Християном Раковським, головою Ради Народних Комісарів Української Соціалістичної Радянської Республіки.

Привіт совітської делегації звучить:

"Робітниче свято Першого Мая було основане як демонстрація робітничої класи в користь мира і людського братерства та в обороні інтересів робітничої класи.

"Здійснене сих ідеалів почало переводити робітничо-селянське правительство Росії, якого загранична політика, як також загранична політика інших радянських правительств мала все на цілі мир між народами і все руковидила ся інтересами робітничої класи. Радянське правительство не візьмуть ніколи участі в таких політичних комбінаціях, які є звернені проти інтересів народних мас всіх країв.

"Найсильнішим бажанням радянських правительств є через відбудову Росії взяти участь в економічній відбудові світа і в сей спосіб облекшити терпіння великих мас народу — спадок великої імперіалістичної війни і продукт світової кризи.

"Сі основні ідеї, якими була перенята політика Росії, пояснюють причину, чарого день Першого Мая став урядовим святом російського правительства.

З братнім привітом Чічерін і Раковський".

Великі першомайські демонстрації в Японії.

ТОКІО, 2. мая. — У всіх промислових центрах Японії прийшло в день Першого Мая до величавих демонстрацій, в яких взяли участь мільони робітників. Були се найбільші демонстрації в історії робітничого руху Японії.

Передб'є свято був спокійний. Демонстрації мали більш характер демонстрацій європейських. Головними кличами японського робітництва були: збільшене право голосування, зменшене армії, свобода слова, підвишене платні, право організації і т. п.

В РЕВАЛО СТРАЧЕНО ЕСТОНСЬКОГО КОМУНІСТА.

ЛОНДОН, 6. мая. — Делегата Райтера з Ревалю доносить, що зівастрачений естонський комуністичний провідник Кінгізе. Він був оскаржений о шпіонажу і зраду.

Совітська делегація в Ревалю на знак жалоби спустила на подовину свій прапор.

У ВАРШАВИ АРЕШТОВАНО 1. МАЯ 80 БОЛЬШЕВИКІВ.

З Варшави доносять під даю 6. мая, що там арештовано підчас першомайських демонстрацій 80 большевиків. Між арештованими має бути Олександр Грунас, відомий большевицький лідер, який в 1917 р. товаришив Ленінові підчас його повороту з заграниччя до Росії.

ВЕЛИЧАВА ПЕРШОМАЙСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В БЕРЛІНІ.

В демонстрації взяло участь 500,000 робітників.

БЕРЛІН, 2. мая. — З нагоди свята Першого Мая зібрало ся вчора на площі перед колишньою царською палатою 500,000 робітників.

Сегорічна демонстрація була найбільша за всі часи. Се перша демонстрація, в якій взяли спільно участь всі три соціалістичні партії: комуністи, соціал-демократи і незалежні соціалісти. Маєть ся вражінє, що робітники Німеччини об'єднали ся і є готові до підняття нової боротьби проти капіталізму.

Двох убитих і 25 ранених під час заворушення в Берліні.

БЕРЛІН, 4. мая. — Вчора прийшло до кровавої бійки між міською службою і поліцією, в якій двоє робітників було убитих і 25 ранених.

Коли міська рада радила над новими податками, що би покрити недобір заряду міста Берліна, який виносить вже около 2 біліони марок, тисячі міських робітників і симпатиків зібрали ся перед ратушем, домагаючи ся підвищення платні з огляду на велику дорожнечу, яка з кожним днем зростає.

Згромаджені робітники поставили ся остро і хотіли приступити взяти в посідане ратушу.

На місце прибула військова поліція. Коли робітники не хотіли розійти ся, командант поліції приказав ужити оружжя і багнетами розігнати робітників. Під впливом радикальних комуністичних елементів прийшло в слід за тим до боротьби.

УВАГА! МАСОВЕ ВІЧЕ!

Заходом укр. відділу Робітничої Партії Канади

— відбуеть ся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-го МАЯ

о год. 2.30 по полудні

В УКР. РОБІТНИЧИХ ДОМАХ

МАСОВЕ ВІЧЕ

в справі надходячих провінці-

ональних виборів.

На вічу будуть промовляти гг.

М. Попович, М. Шатульський

і В. Н. Колісник.

ЗАБАВА В ДОХІД "УКРАЇНСЬКИХ РОБ. ВІСТИЙ!"

Сьхому Відділу Жінчин-

Робітниць-при Ст. Укр. Роб.

Дім відбуеть ся в Укр. Роб.

Домі в Іст Килдонан в неділю,

дня 14. мая с. р.

ЗАБАВА,

де буде пригравати першоряд-

на музик, як також будуть

смачні перекуси.

Запрошаємо всіх товаришок

і товаришів взяти в забаві гро-

модову участь.

Початок о годині 2.30 по

полудні.

Комітет.

ПРИХОДІТЬ ВСІ! ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ! ПРИХОДІТЬ ВСІ!

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ДОМАХ

— відбуеть ся —

В СУБОТУ, ДНЯ 13. МАЯ, В УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ДОМАХ

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ПРИ УЧАСТІ ДВОХ ДІТОЧИХ МАНДОЛІНОВИХ ОРКЕСТР ПІД ПРОВІДОМ ТОВА. П. УГРИНЮКА.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ НАДЗВИЧАЙНО БОГАТА. --- ХТО ПРИЙДЕ, ТОЙ ПЕВНО НЕ ПОЖАЛУЄ!

ПОЧАТОК О ГОД. 8.30 ВЕЧЕРОМ. — ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

"UKRAINIAN LABOR NEWS" Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n 101 Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00 Адреса:— UKRAINIAN LABOR NEWS 101 Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертає на себе уваги, крім того, що дописувач не разово зазначає, що бажає звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та залучити поштовою марку на її пересилку.

НА УВАГУ ВСТІ ТОВАРИШАМ.

Випускаючи в сім місяці маю отже вже третє число "Українських Робітничих Вістей", ми хочемо звернути увагу всіх передплатників і читачів "У. Р. В." та всіх членів Стіваришеня У. Р. Д. на одну дуже важну річ, а саме — на вагу кампанії в сім місяці в користь "Українських Робітничих Вістей".

Кожда дійсно робітнича газета звертає на себе увагу всіх передплатників і читачів з подяками або матеріальною підтримкою. Кожда дійсно робітнича газета збирає пресовий фонд для підтримки себе при житті. І в тім нема нічого дивного. Адже ж се найліпший доказ, що ця газета видається не лише за робітничі гроші і лише робітничим службам.

"Українські Робітничі Вісті" можуть з гордістю зачислити себе до тих газет, що видають на себе гроші робітників і служб робітничим інтересам. А тим самим вони і мають моральне право апелювати до своїх передплатників і читачів о матеріальну підтримку. Мають і мусять апелювати о ту підтримку, бо інакше вони не виходили б.

Бачучи konieczність оказування фінансової помочі "У. Р. В." зі сторони всіх українських класово свідомих робітників в Канаді, сегоднішні Загальні Річні Збори Стіваришеня Український Робітничий Дім в Вінніпегу рішили, щоби місяці май і листопад були спеціально присвячені для збирання передплат і пресового фонду для "Українських Робітничих Вістей". Всі товариші повинні доложити всіх можливих старань, щоби ці місяці принесли для "У. Р. В." якнайбільше користі, так як від цих місяців залежить в великій мірі і саме існування "У. Р. В."

Один з цих місяців, місяць май, якраз тепер маємо. Ми вже писали попередню про те, що треба робити в сім місяці, щоби він приніс якнайбільше користі для "У. Р. В." Однак на сім ми не залишаємо справи і даліше пригадуємо товаришам, що в сім місяці маю мусить ся абсолютно зробити все, що є можливо зробити для фінансової забезпечення "У. Р. В." Се є необхідним тому, що починаючи з літніх місяців, які завісида є тяжкі для газети, і єли ми в сім місяці не забезпечимо "У. Р. В." бодай до осені, то хто знає, що може стрінути їх за пару місяців, серед літа. Не треба легковажити собі серйозности положення, не треба потішати себе думкою, що, мовляв, якось там воно буде, якось вони дадуть собі раду. Непростими грихом є так думати і так відносити ся до справи. Всім товаришам треба знати, що каса "У. Р. В." вже тепер порожня. А що се скаже ціле літо, коли, як ми вже згадували, літня пора є дуже і дуже тяжка для кожної газети.

Всі товариші повинні серйозно взяти вище сказане на увагу. Всі відділи, філії і товариства Укр. Роб. Дому, як також і всі інші робітничі товариства повинні в сім місяці попрацювати зі всіх сил в користь "Укр. Роб. Вістей". Вони повинні устроювати в сім місяці представлення і концерти і дохід з них віддавати на пресовий фонд "У. Р. В." Також повинні збирати передплату і пресовий фонд. Поодинокі товариші, члени Стіваришеня У. Р. Д. і передплатники та читачі "У. Р. В.", повинні перше всего сами відновити передплату і зложити кілька зможуть на пресовий фонд; даліше вони повинні постарати ся, щоби їх знакоми, сусіди, товариші при праці, також стали передплатниками "У. Р. В." і зложили по своїй зможі датки на пресовий фонд. Зробити се — є обов'язком кожного товариша. Коли ми всі єли обов'язок сповинимо, положене буде вправдане і "У. Р. В." будуть на якийсь час забезпечені та зможуть безперервно виходити. В противний раз з "У. Р. В." може бути дуже круто. І тому забезпечити в сім місяці нашу газету ми мусимо за всяку ціну.

Так отже до праці, товариші! Забезпечім в сім місяці маю "Українські Робітничі Вісті" до сядучого листопада! Сповинім всі свій обов'язок супроти своєї робітничої газети! Хай живе місяць май — місяць "Українських Робітничих Вістей!"

В УКРАЇНСЬКІМ КОНТРЕВОЛЮЦІЙНІМ ТАБОРІ.

Наспівші сими днями старокраєві українські газети приносять вістку, що на еміграції в Європі улокоили ся дві українські контрреволюційні газети: "Українське Слово" в Берліні і "Соборна Україна" в Відні. Обидві газети були органами монархістів. Перша служила бувшому гетьманові і кайзерівському попиачеві Скоропадському, друга — бувшому австрійському аркинязеві Вільгельмові Габсбургів, або як його в останніх роках називали — Василеві Вишиваному. "Укр. Слово" виходило з початку тижнево, потім два рази на тиждень, а кілька місяців тому назад почало виходити щоденником, з чого дуже анкували декотрі українські чорносотенні газети в Америці. Однак щоденником воно не виходило довго і перемінило ся знова на тижневник, а відквці і зовсім задержало ногами. Вишиванська "Соборна Україна" виходила раз на тиждень.

Заверстане видавання обох монархістичних органів в українській мові свідчить про те, що ті німецькі і антантські круги, які фінансували український монархістичний рух, відмовили тому рухови помочі або принаймше значно її скоротили. З сего виходить, що вони бачуть безспівність своїх заходів ооколо повернення монархії в Україну.

Майже рідноточно зі смертю скоропадківського "Укр. Слова" і вишиванської "Соборної України" почала виходити нова українська контрреволюційна газета — петлівська "Українська справа" в Варшаві. Появилася вона на місце загинувшої варшавської "Української Трибуни".

Пова "Української справи" свідчить знова про те, що петлівські банкрути вибагали о своїх польсько-французьких хлібодавців нові пособія.

Як було вже згадано, варшавська "Укр. справа" появилася на місце "Укр. Трибуни", яку завісила польська поліція. Не від річи буде тут згадати, як відносилася "Укр. Трибуна" до польських панів, катів українського населення в Східній Гали-

чині, на Волині, Холмщині і інших українських землях. Зробити се уважемо за відповідне тому, що українські чорносотенні газети в Канаді писали з приводу завішення "Укр. Трибуни", що її завішено за те, що вона виступала проти польських властей. Ось що писала сама "Українська Трибуна" з 23. лютого с. р. в новинці про трус у неї, після чого завішено і саму газету:

"Само собою зрозуміло, що пра реалізації інтересів українського народу, зважаючи на відповідне тому, що українські чорносотенні газети в Канаді писали з приводу завішення "Укр. Трибуни", що її завішено за те, що вона виступала проти польських властей. Ось що писала сама "Українська Трибуна" з 23. лютого с. р. в новинці про трус у неї, після чого завішено і саму газету:

"Само собою зрозуміло, що пра реалізації інтересів українського народу, зважаючи на відповідне тому, що українські чорносотенні газети в Канаді писали з приводу завішення "Укр. Трибуни", що її завішено за те, що вона виступала проти польських властей. Ось що писала сама "Українська Трибуна" з 23. лютого с. р. в новинці про трус у неї, після чого завішено і саму газету:

Ось так петлівські пахолки з "Укр. Трибуни" скандували перед своїми хлібодавцями, чому ті шукали у них за совітськими газетами. Ось так були ся вони в груди і присягали ся, що є вірними польським панам і борять ся одинокю лише проти большевиків а не проти кого иншого. А канадійські укр. чорносотенці писали, що "Укр. Трибуна" не раз сказала Полякам терпке слово правди. Ні, такого не було. Завішене "Укр. Трибуни" наступило через якусь помилку і тому вона тепер знова появилася на світ під фірмою "Укр. справи".

ЯК ПАНОШИТЬ СЯ РЕАКЦІЯ У СТАРОМУ КРАЮ?

(Від нашого кореспондента зі Львова.)

В приватному листі доносис я Вам вже про завішене львівською поліцією органу У.С.Д.П. "Вперед" за се, що він ворожо ставив ся проти польської держави. З днем 30. марта с. р. "Вперед" перестав виходити а всі старіна відновити його зустріли ся з наказом польських властей. Навіть на видаване нового органу "Час", не дала поліція дозволу, хоть на кілька днів перед завішенням "Впереду", наслідком рішення варшавського міністерства внутрішніх справ, ся сама львівська поліція дала дозвіл на "Час", який по завішенню "Впереду" чофувала.

Дозволила тільки на видаване раз на місяць "Нашої Меті" органу для жінок, та "Землі і Воли" раз на тиждень, обох органів, які виходили ще минулого року.

Українська а також польська і жидівська робітничтво позабраве є свого класового пролетарського органу, бо "Вперед" по завішенню "Spraw-i Robotniczej" і "Робітничої Газети" та арештованих робітників за комунизм був одинокю робітничтвом часописом у Східній Галичині, яка сяк так заступала се класові робітничі інтереси.

Цікаво знати, за що закрито "Вперед" та хто спричинив се закриття.

Правних, законних мотивів на завішене "Впереду" польські власти не мали, бо багато конфіскації львівського суд ухили. Завішене наступило, як загално говорять ся, за большевицьку закраску "Впереду". Кілько в сьому правди, не місце тут розводити ся.

Та одно треба тут підчеркнути: се завішене не стало ся тільки як самовільний акт самої поліції чи польських властей. До сього проявили такт руки і посторонні впливи, що більш, можна сміло на основі документів і фактів сказати, що денунційці зайшли ся в одно з бажанем властей закрити невиндигу робітничу газету.

І польська соціалістична партія (П.П.С.) доложила своєю впливу, щоби позбутися ся "Впереду", який не раз демаскував перед робітниками реакційну та протиробітничу політику її менерів. І видколений з У.С.Д.П. Микола Ганкевич, який при допомозі П.П.С. і петлівських "соціалістів" хочє творити українську соціалістичну партію, і трудовики з під твур диктатора Петрушевича, всі вони спільно денунціювали день в день "Вперед", що він орган Раковського і большевиків.

Микола Ганкевич публично на вічу в Варшаві підніс сю денунційку на 5 днів перед завішенням "Впереду", а трудовики, як се тепер у Львові воробії співають на дахах, недавно тому вислали до польського уряду в Варшаві обширний меморіал, в якому доказували, що "Вперед" куплений большевиками і ширить поміж українським народом у Східній Галичині большевицьку пропаганду. Сей меморіал підписали видатні лідери і провідники української трудової партії і політики Петрушевич. Головний орган сєї партії "Громадський Вістник" безперервно перед і по завішенню "Впереду" в кількох переложних яно і недозволено писав про большевицьку пропаганду "Впереду" і зі своєї сторони чесно дотримував польсько урядови і реакції "патріотичного" обов'язку иншея ворога большевицького органу.

Навіть страйк друкарських робітників за підвишку платні — який ломали працю в друкарнях редактори "Громадського Вістника" і старшини галицької української армії, трудовики назвали большевицькою агітацією.

Орган петрівських трудовиків "Громадський Вістник", анкуючи з завішення "Впереду" рівноточно зараз же видрукував стато, в якій тить ся з "залізної перемоги" (заголовна стаття) міжнародного капіталу скрізь над робітничтвом. Канадій показав і тут свою рабську свинячу натуру, шкода що охрестила свою компанію "радикальні демократи" (передна стаття "Громадського Вістника" про завішене "Впереду").

Свого дїпнялі і тепер за свій "патріотичний" труд чкають від польського уряду нагороду.

Та заки се пова нагорода прийдє, про події того, що вже дістали, посварили ся. Тепер взаїмно закидають собі денунційці і службу в польській охрані.

Українське робітничтво прийняло вістку про завішене "Впереду" нужно. Свідоме, що і сей удар його не знищить, а хїба причинити се до виклярування відносин внутрі У.С.Д.П. до виникненя з неї сего баялєсту, який там се є, сього ніхто не затерече, та поставленя своєї партії на чисто класовий пролетарський ґрунт.

Коліб при віднові "Впереду" владо ся українським робітникам усунути з нього ся й ся лишки не пролетарських елементів, хитких і прямо ворожих робітничому рухови, які у ньому були, тоді перера в видано "Впереду", спричинена завішенем, мааб навіть додатний корисний вплив.

Та хто знає чи знайдеть ся досить сил, щоби зірвати зі симпатіями, привязкою, фамілійними котеріями і ни і на далі старі ґришники не будуть дурити і туманити робітничтво, надуживаючи його добродушність і привязане до партії.

Та поживемо, побачимо.

Крізу, таку саму як українське робітничтво, переживає у старому краю і польське робітничтво, найспівніше числом, організаційним досвідом та традицією. П.П.С., яка досі вела його, банкруте з кожним днем. Тепер вона тільки філія Бельведера, резиденції начальникова польської держави Пясуаского та П. відділу військової оборони — охрани. Саме тепер за почином П.П.С. ведеть ся багато розправ проти робітників за большевизм. Прокуратори опирають ся на зізнаня членів П.П.С. та обжаловуючи робітників за зраду польської держави,

доказують, що сі допускали ся сього злочину тим, що ворожо виступали проти П.П.С.

Виступ проти П.П.С. се по розумінню прокураторів большевизм і зрада польської держави.

На розправах являють ся і члени П.П.С. та потверджують прокураторові висновки.

Так було у Львові, де члени П.П.С. і провідники організацій металургів Філаса і Віньярського і Стефанського "зависла в правах членів". Але що се помагає? Гангрена П.П.С.-івської ідеології зради робітничі інтереси глибоко запустила коріне і треба радикального средства, щоби його усунути.

Робітничтво огічене сим. Скомпромітована П.П.С. ратуєть ся сим, що і Філаса і Віньярського і Стефанського "зависла в правах членів". Але що се помагає? Гангрена П.П.С.-івської ідеології зради робітничі інтереси глибоко запустила коріне і треба радикального средства, щоби його усунути.

Деякі польські робітники відкололи ся від П.П.С. і працюють тільки в професійних організаціях, другі знова під проводом д-ра Дробнера з Кракова оснували партію незалежних польських соціалістів зі своїм власним органом "Glos".

В П.П.С. кипить. Се переносить ся і до У.С.Д.П. і пригоготовує тут ґрунт під її фільтрацію.

Редактор "Укр. Голосу" обурив ся на совітську делегацію в Генуї, що вона не хоче признати права власности в Радянській Федерації для французьких капіталістів. Не дивлячись на те, що він битий вже з залу і з переду, редактор "Укр. Голосу" ніяк не може розібрати ся в "московській філософії". Не може він ніяк зрозуміти заяви Раковського, що "коли російські горожани мають в банках в Брюсселі два міліони рублів, а Бельгійці маю в банку в Москві чотири міліони рублів, то банк в Брюсселі є обов'язаний вернути нам два міліони рублів, але ми не є обов'язані звернути бельгійським горожанам тих чотирох міліонів рублів, що були в московським банку".

Отже така заява Раковського, каже "Укр. Голос", всіх обурила: від "довготерпеливого" Лойда Джорджа аж до нетерпеливого "дипломата" з Дурфір енво. "Мало ще вас, "добродію", билі. Замість обурованости на большевиків, ви порадите бельгійським горожанам завестися в себе совітську владу, а будьте певні, що тоді совітське правительство Росії і Бельгії взаїмно анулюють всі догові без жадного клопоту. Навіть не буде потреби їхати до Генуї. А от того "ультиматуму", який ви з Пуанкаре так грозили большевикам, ви так таки і не дочекались. Мусій.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

В місті Брендоні, в Манітобі, діти-школярі святкували день першого мая. Святкували вони не по добрій волі, а по волі шкільних батьків того міста. Три тисячі шкільних дітей взяли участь в демонстрації першого мая, щоби запротестувати проти увільнення тростістами страйкуючих учителів проти зниженя їм платні.

Та зробили діти. А що зробили дорослі? А ось що. Сороч учитель (учительок) арештовано з поміж старших ученицьк класів і з поміж жінок фермерів для навчаня в школах. Так кажуть шкільні батьки, яким назва тростіс. Аплікації на посади учителів (на скебуї) наспіли навіть з Вінніпегу.

Що ж роблять діти? Вони устроюють належні демонстрації і бойкот скебу. В класах пописані: "Долів зі скебуми". Ученики і учениці від 15 до 16 літ устроюють мітінги в класах, а єли звідат їх вигонять, то вони устроюють мітінги на шкільних подвір'ях. У многих школах, де скеби хотіли провадити "науку", ученики повивали вікна. Одна учителька (скеб) дістала фляшкочку, а до инших скебських класів ученики кидали камінем через вікна.

Коли тростіс пробували повернути "порядок", діти висистали їх, питаючи: "Чому ви знизили платню нашим учителям?" Коли мейор міста Катер пробував говорити діти зустріли його окликами: "Гинь, гинь!" "Проч зі скебуми!" Такими самими окликами і свистом "витаї" вони своїх старших шкільних товаришів, які пішли скебувати.

Тоді як діти стали солідарно в обороні своїх учителів, батьки їх розводили ся. Многі заробонили своїм дітям вертати до школи, де учать скеби, инші забрали своїх дітей і післали до шкіл в Портедж Ля Прері, декотрі старощі ся позвадержати, своїх дітей від "бунтівничого" поведження ся. Лише один найшов ся "достойний" батько, який сказав тростісам арештувати свого сина, єли він буде поводитися "бунтівничо".

Тако то подія сталася в шкільнім житті, невеликого фермерського міста. Однак вона є важною і поучаючою для цілої Канади, бо в ній найважнішу ролю грають діти, гідно ставши і в обороні своїх учителів, яким батьки міста знизили платню о 25 процент.

Дорослі робітники Канади можуть многу навчитис від тих малих дітей.

Ворожі радикальному робітничому рухови люди закладають передовим робітникам того руху, що ті не дають про інтереси робітничтва, бо проповідують розкол в його рядах.

Чому вони не лучать ся спільно з вірними робітничими організаціями, як от Американська Федерация Праці, та инші, а організують свої окремі організації, накидаючись з той сам час на провідників нелюбих їм робітничих організацій?

Таке співать ся люди на кожнім кроці.

З польською делегацією в Генуї, везе з собою 80 "експертів", штабовців, канцеляристів, станографісток, не влючаючи, розумієть ся, прислуги, без якої ясновельможне панство не може обійти ся. Про польську делегацію говорять в Парижі, за неї просить Пуанкаре Лойд Джорджа і т. д.

Три тижні тягнеть ся конференція, а про польську делегацію на генуїській конференції, як то кажуть, навіть не є гавки. Аж нарешті кортенька новинка і то вже не з Генуї, а з Варшави:

"ВАРШАВА, 4. мая. — Високій кошт життя в Генуї є причиною нинішнього повернення сюди більшої часті секретарів і стенографів польської делегації. Польська делегація на економічній конференції складаєть ся тепер тільки з трох осіб. Удержане всіє делегації вносило кілька міліонів польських марок денно". "Paia krew, jest co kupić, tylko niema za co".

Нічого, "панс", не зробить. Такий закон економічного розвитку. Але з вісімдесят — на трох, все таки неабиякий "прогрес"!

Таке співать ся люди на кожнім кроці.

Таке співать ся люди на кожнім кроці.

П. Костенко.

СУЧАСНЕ СТАНОВИЩЕ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА УКРАЇНІ І ЗАХОДИ ДО ЙОГО РОЗВИТКУ.

(Розмістив спеціально для "Українських Робітничих Вістей".)

(Продовжене.)

Що до організації гуртової праці в сільськогосподарстві, то різні гуртові господарства вирішують це питання по-різному. Комуна, що існують в будинок економіях, мають спільні помешкання для худоби, інвентаря і зерна і все це своє добро використовують для спільного господарства, мов у великій селянській родині. Інакше ведеться справа в артілях. Члени артілі, крім роботи на гуртовій артілі, мають ще своє окреме надвірне господарство і городи, шматки землі і т. д. В такому випадку члени артілі по постанові артільної управи (чи Ради) виконують наряди на обробку гуртового поля, садка, городу і т. д. Селяни цілком вільно вибирають собі ту чи іншу форму гуртового господарства, чи залишають її при індивідуальному веденні господарства.

В 1921 році було на Україні всього 1.697 гуртових, колективних сільських господарств, з площею землі в 134.887 десятин. Число душ в об'єднаних коло цих господарств родинних виносило 91.518; з них працює 48.258 душ. Як бачимо, хоч число гуртових господарств і переважає число радянських господарств, але площа землі під ними в два рази менша, ніж під радянськими.

По окремих губерніях гуртові господарства поділяють ся так:

- 1) На Миколаївщині гуртових господарств нараховується більше 600. По чотирьох повітах є 237 добре зорганізованих колективних господарств, що об'єднують 49.034 ідоків, 26.958 десятин землі, мають 15.307 коней, 8.216 коров, 2.175 плугів, 1.475 борів і т. д.
- 2) Донецьчина має 229 гуртових господарств, що об'єднують 21.894 десятин землі, 13.972 ідоків, мають 13.993 коней, 2.107 коров, 129 плугів, 357 зелізних борів, 42 молотівки, 187 віялок.
- 3) Одесьчина має 460 колективних господарств, Чернігівщина — 151.
- 4) Харківщина — 231, Запорожжя має більше 26 колективних господарств.
- 5) Катеринославщина — 73.
- 6) Полтавщина — 57.
- 7) Катеринославщина — 6.

З інших губерній докладних відомостей немає.

Гуртові господарства ведуть переважно польове зернове господарство. Подекуди, як от приміром в Мелітопольському повіті, гуртові господарства об'єднують ся в ширші союзи.

Від державних земельних органів дається ся гуртовим господарствам всебічна організаційна й інша допомога. Місцеві земельні органи допомагають їм агрономічними порадами; для озимого посіву в 1921 році гуртові господарства неврожайних губерній були забезпечені зерном; місцеві земельні органи допомагають гуртовим господарствам вдержати на договірних умовах машини, крупорульки, сушальні, кузи, цегольні і т. д.

Для організації збуту і взагалі для оживлення торговельного обороту гуртових господарств, вони зв'язують ся з кооперативними спілками, особливо сільськогосподарськими.

Перейдемо тепер до тих останніх, тобто до кооперативного сільського господарства. Кооперовані господарства являють ся проміжною, мішаною формою сільськогосподарської продукції — вони стоять посередині між гуртовим,

колективним господарством і індивідуальним, відокремленим. Очевидно, що в процесі відродження сільського господарства на Україні не можуть ніколи відіграти рішучої ролі ні радянські господарства, ні гуртові, бо їх загальнопродукція становить каплю в морі приватно-індивідуальної дрібної сільськогосподарської продукції. Ся остання була і тепер, коли великі поміщицькі маєтки знищено, являють ся ще в більшій мірі основною формою різничої продукції на Україні.

А через те, що ся форма, особливо що торкається дрібніших і бідних інвентарем господарств, сама по собі має дуже мало можливостей до піднесення продуктивності сільського господарства з одного боку, а з другого боку надається ся до повної колективізації її, повстає питання про те, як зробити цю форму найбільш придатною для піднесення продукційних сил сільського господарства, не знищуючи її приватно-індивідуального характеру?

Суспільно-економічна думка на Україні (так громадських, як урядових кол) прийшла до висновку, що "одною з основ правильного використання всіх існуючих сил господарчих форм і зокрема селянського господарства являється ся розвиток його самодіяльності і поширення стремління до об'єднання дрібних господарств поміж собою в тих чи інших формах, які полегшували би сим господарствам працю по піднесенню продукційності сільського господарства", — тобто кооперативна взагалі і зокрема сільськогосподарча.

Признається ся, що сільськогосподарська кооперативна повинна являється одним із способів об'єднання дрібного, розпороченого, індивідуального селянського господарства для піднесення його продукційних сил. В зв'язку з сим дається ся селянським господарствам повна можливість об'єднатися на основі розвитку тих чи інших галузей господарства, на основі взаємного кредитування тих господарств, на основі спільних інтересів при заготовленні і продажі сільськогосподарчих продуктів і засобів сільськогосподарчої продукції.

Само собою розуміється ся, що найостріше відчувають потребу в кооперованню бідніші сільські господарства, яких тепер на Україні більшість. Вони лише шляхом кооперації зможуть підняти свою продуктивність і витримати конкуренцію з багатішими сільськими господарствами. Меліоративні товариства, молочарські, пильнічні, товариства по переробці продуктів сільського господарства, машинні товариства, кредитові товариства — все се різні форми кооперативів, які мають ніяк повну можливість для розвитку. Щоб дати можливість всім формам кооперації стати на цілком твердий економічний ґрунт надається ся права не тільки кредитним товариствам, але і іншим товариствам вести, поруч з їх основними задачами і сільськогосподарчі кредитові операції. При чому основним завданням сільськогосподарської кооперації являється ся піднесення розвитку сільського господарства, основними функціями — продукційні функції — ведення кредитових операцій і право операцій по заготовленню і збуту потрібних для сільського господарства продуктів і товарів мають бути додатковими функціями, засобом до здійснення поставлених основних цілей.

(Кінець буде.)

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ВІДНОШЕННЯ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ ДО ФАРМЕРІВ.

Робітнича Партія Канади визнає в нинішній політичній розвинуток фармерського руху, якого висловом являється ся організація Злучених Фармерів (United Farmers) в цій країні, виражене змагання поборувати політику і методи капіталістичних інтересів, де ті інтереси з'ударяють ся з інтересами загальної середньої класи фармерів, котрі тільки що починають розуміти, що капіталістична класа навує над економічним і політичним життям.

На жаль фармері все ще ходять на "демократичні з'їзди"; они не можуть зрозуміти цього, що лише сама парламентарна адміністрація є недостатньою на те, щоб при її допомозі вони могли поборувати великі інтереси, які є економічно укріплені. На жаль також, досвід виказав, що при з'ударі інтересів капіталу і праці, фармері склонюють ся на сторону капіталу.

Тому, що Робітничая Партія розуміє, що спільним ворогом обох — фармерів і промислових робітників — є капіталізм, она буде старатися підтримувати і співдіяти з всіми тенденціями в фармерських руслах до ясного і виразного визнання, що промислові робітники і фармері мають спільні інтереси супроти капіталізму.

Однак ми, відомого того, що наші інтереси, як робітників, сходяться ся спільно головню з інтересами нижчої середньої класи фармера, збогого фармера і агрикультурного робітника, та що класа багатих фармерів посідає капіталістичні ідеї та амбіції і через те є она нашим ворогом.

Тому, що економічна позиція багатішої класи фармерів піднялась і розширилась, реформи проповідувані політичними організаціями фармерів загалом стали менше драстичними. Патрони Індустрії, 1890, і Не-Партизанська Ліга, 1915, хотіли анесення канадської сенату, а вже нова національна політика, яку одобрили з'організовані фармері Канади в фармерській плат-

формі, виробленій і виданій Канадською Агрикультурною Радою в 1918 р. рекомендує лише реформу федерального сенату. Зріст економічних інтересів багатішої фармерської класи змушує її попірати політичні інституції капіталізму. Луци за приміром старших капіталістичних політичних партій, фармерська партія неоднократно відказувалась від багачів і тенденції зі своєї сторони переводити закони лише на свою користь. Они також послужують ся "фікцією національної репрезентації" і фармерська платформа стає "новим національним політичним прогресивною партією".

Помимо скорого зросту фармерських торговельних компаній, так в східній, як і західній Канаді, протягом послідного десятиліття — помімо всіх змагань звернених а сторону кооперативного купування і продажі фармерських продуктів — фінансове положення дрібного фармера зовсім не поліпшилось. Він терпить на рівні з індустриальним робітником в часі періодів підупадку торгівлі. В його з'організованні змаганні до поліпшення свого положення, його політичні лідери обманюють і заводять в темну вулицю парламентаризму.

Наша партія буде вести пропаганду і на агрикультурному полі, щоб познакомити фармерів з революційними поглядами робітників і витворення порозуміння та симпатії до робітничої боротьби проти капіталізму.

До маси дрібних фармерів, над якими домінують і яких визискують великі капіталістичні інтереси, так агрикультурні як і промислові (т. е. банки, позичкові компанії, компанії, які мають в своїх руках фармерські знаряддя і машинерію, залізничні і електричні компанії, і т. д.) ми кажемо, що они можуть освободити себе від своєї теперішньої невони лише поваленням капіталістичної системи і встановленням робітничої республіки.

ДОКЛАД ПРО ЕЛЕКТРОФІКАЦІЮ КИЇВСЬКОГО РАЙОНУ.

В київських "Вістях" з 26. марта с. р. читаємо під повисшим наголовком сідуюче:

На засіданні Губекономрада 20. марта було вислухано серед інших справ доклад про електрофікацію Київського району.

Докладчик інженер Круковский характеризував діяльність комісії, починаючи від її засновання, себто від цвітня минулого року.

Скільки потрібно електричної енергії.

Виявилось, що для всіх галузей промисловості потрібна така електрична енергія: для всіх підприємств Київського району — 285.000 кіньських сил, з цієї кількості на цукрову промисловість — 100.000 кіньських сил, на млини 47.000 і на заводи для обробки дерева, металю, мінералів, то-що — 35.000 кіньських сил.

Далі проф. Круковский зупинив ся на значіно електрофікації для сільського господарства і зазначив, що на думку комісії розвиток цукрової промисловості залежить головним чином від того, коли ми перейдемо до механізації і електрофікації обробки ґрунту і життєвим електропідприємств, значно краще за трактори і парові плуги.

Після розвитку буракової культури мусять розвинути і цукроварні. Для них так само є дуже потрібна електрична енергія.

Електрофікація сіа.

Що до електрофікації сіа інж. Круковский зазначив, що на думку комісії тут найнегативнішим завданням є будованя на селі дрібних електричних стайцій. Для сього треба використати кооперативні об'єднання, с. г. товариства, а в деяких випадках і приватну ініціативу на концесійних підвалинах.

Характеризуючи значіне електрофікації для сільського господарства, інж. Круковский зазначив, що електромотор зменшує роботу селянина в 20 разів. Таким чином коли на Київщині буде використано електромотори, від хліборобства звільниться ся 2.500.000 робочих рук. Так само се мусить значіно вплинути на збільшеня результатів праці. Загалом цінність праці для самої Київщини збільшиться ся приблизно на суму 75 мільонів хлібних карбованців на рік.

Дати електрику одній хаті коштує 5—10 хлібних карбованців, а електрика для всіх сіл Київщини коштуватиме по 6 мільонів хлібних карбованців. Проте всі витрати на електрофікацію окуплять ся в 7,5 разів за 1 рік.

Жерела електричної енергії.

Вказуючи на жерела електричної енергії, інж. Круковский зазначив, що серед водних жерел заслуговують особливої уваги в Київському районі Дніпро і Рось. Крім водних жерел, велике значіне мають поклади бурого вугля в Київському районі і з Звенигородських родовищах. Далі докладчик вказав на негайну потребу організувати по повітах зразкові електростайції.

Постанови про електрофікацію.

По докладі пр. Круковский, Губекономрада ухвалила: залишити Комісію по електрофікації при КРПНГ і утримувати її по кошторису КРПНГ. Для контролі над електри-

стів) до власних потреб. Велика різниця полягає в тим, чи засоби продукції, які мають ся в формі капіталу в капіталістичній суспільстві, пролягають ся робітникам і таким чином можуть бути жити тільки в тій мірі як се є по-літрім від того, щоб підвишити надвартість чи додатковий продукт для експлоататорів; — чи сі средства (засоби) продукції слугують для прикладення праці робітництва, або інакше — чи воно як суб'єкт, використовує продукційні засоби як об'єкт для-свого власного збагачення"*)

Маркс остро протиставить тут економічну політику капіталу економічній політиці пролетарської диктатури. І дійсно, через експропріацію засобів продукції політичне пануваня пролетаріяту досягає певного підвищення життя робітників працюючих мас. Але ся зміна не може статися "відразу". Не може навіть в тім випадку, коли-б — що ледви чи можна допустити з політичного боку — пролетаріат, при захопленню політичної власті, міг би перебрати від буржуазії в повний порядок та справности організацію продукції, вкупі зі звичайними засадами. Основною умовою піднесення життя робітників працюючих мас є поширеня (піднесення) сільськогосподарської продукції; але се зв'язано з річним, а в деяких галузях навіть з багаторічним періодом. З другого боку, для вироблення потрібних пролетаріятові у великій кількості предметів загальної вжитку, мусять бути організовані нові великі підприємства та уладженя, для чого потрібні сіл роки. Отже перебудова може розпочати ся "відразу", але успіхи її дадуть себе відчувти в більшості випадків лише після сілх років.

Далше буде.)

Висисую Інституту Народної Освіти ім. М. П. Драгоманова вечером 11. марта відбулось ся урочисте святкування пам'яті Шевченка.

Після відкриття засіданя пам'яті Шевченка вступу промовою виволонив ректор М. І. Лобода.

Далі професори Інституту зробили такі доклади: "Шевченко, як поет" — пр. А. М. Лобода, "Шевченко, як художник" — професор Г. Г. Павлуцький, "Політичні погляди Шевченка" — Б. Б. Якубовський. Студентами було прочитано такі доклади: "Шевченко і відродженя української громадської думки 30-х і 40-х років" — Віаанський і "Шевченко — поет соціальної революції" — Ф. Якубовський.

Велике враженя на присутніх зробила декламація артиста Маріяненка, який прочитав вірш Шевченка "Погниє, згниє, Україно!". Крім того читали вірші Шевченка представники студентства і відбулось концерт студентської хору.

У концерті було виконано такі пісні: "Зійшов місяць", "Жалібний марш", "Шалійте, шалійте", "Заповіт" і інші.

Концерт "Думки".

Чи-не найкращим шанованем пам'яті Шевченка був концерт капелі "Думки" з його творів і народної пісні.

Могутні звуки Шевченківської кобзи брели в піснях, розсліданих Лисенком "Нема ні вітру ні хвилі", "У Туркуні, на тім боці", "Іван Гус" і інші. Сила і художнє виконаня капелі цілком відповідали художній вдачі Тараса Шевченка і навіть більш холодна, більш академічна, ніж пісні Тараса Шевченка музика М. Лисенка у виконанню "Думки" набула тих яскравих барв, які зробили весь концерт справжнім святком великого кобзаря.

Закінчив ся цикл пісень Лисенка на слова Шевченка і в салі задувала народна пісня, задувала сумні, потужні звуки пісень Леонтовича.

Радість і сум народної пісні брели в "Дударіку", в "Горе тій чайці — небозі", в "Не дивуйте ся дівчата".

І хто скаже, де тут кінчається шануваня пам'яті Шевченка, де починається вже чиста народна пісня?

Шевченко і народна пісня — нероздільні.

І концерт "Думки" був найкращим, найбільш художним доказом сього та в обох своїх відділах був гідним шануваня пам'яті Шевченка.

В П. українській трудовій школі.

Дуже урочисто святкувала пам'ятя поета друга української трудової школи.

Невеличка, тісна зала, вбранна орнаментами роботи учнів ледви вміщала всіх присутніх, що прийшли подивити ся, як їхні діти свиткуватимуть Тарасів день.

Два реферати учнів 7 групи, дві дитячі вистави, дитячий хор, декламація — все було мильде і гарне — бо то-ж творчість молодих а то навіть малечки артистів, малярів та співаків. (Київські "Вісти".)

МІСЯЦЬ МАЙ Є ЧЕРВОНИМ МІСЯЦЕМ "УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

Еugen Вагра.

ЕКОНОМІЧНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Переклад П. Христюка.

(Продовжене.)

Отже, для індустриального пролетаріяту, котрий викликав до життя диктатуру — що найменше для пролетаріяту східно-європейських держав, де існувала і буде існувати винятата платні сільськогосподарчим робітникам натурою — являється ся неможливим, в перші роки диктатури, поліпшеня його харчованя, навіть більше — являється ся неможливим погіршеня харчованя, бо реальне підвищеня життя добробуту сільськогосподарчого пролетаріяту (і сільського населеня взагалі) тягне за собою споживаня ним самим значної частини тих життєвих засобів, які раніш попадали в міста. Навіть в таких країнах, як Англія, де в сільському господарстві заробітна плата виплачується ся лише в грошах, є правдоподібним, що сільськогосподарчий пролетаріат одержать в зв'язку з підвищеннем свого доходу, відповідну надвишку в харчах, так що для міського індустриального пролетаріяту залишається ся мало: Для тих країн, котрі примушують постійно ввозити велику кількість засобів поживи, справа є ще більш важливою до розв'язаня. Ми обговоримо її в розділі про інтернаціональний обмін товарами.

Та поруч з продовольчою скрутою відчувається ся недостача і в інших предметах, бо без радикальної перебудови продукційного апарату, не зможе бути вироблені й інші потрібні для пролетаріяту речі. Нужда в помешканнях може бути задоволена лише дуже в ма-

лій степені через реквізицію буржуазних помешкань та пристосованя до життя буржуйських (ставших зайвими) склепів та крамниць, як се показала діяльність помешкань урядів у Будапешті та в провінціональних містах. Таким самим досвід маємо ми з мексиками. З підвищеннем доходу індустриального пролетаріяту повстає величезний попит на звичайну, масового вжитку мебля. Однак продукція меблів, припасована до існуючого раніш розподілу доходу, не могла задовольнити сього нового, незвичайного для неї попиту.

Так ми приходимо до висновку, що диктатура пролетаріяту може на своїм початку дати передовим борцям нового суспільного устрою — індустриальному пролетаріятові — поліпшеня не лише морального та культурного характеру (театр, музика, бібліотеки, купальні і т. д.). Щож торкається ся матеріяльних дібр, то немислим являється ся ще більший підупадок життєвого рівня: Се мусить бути сказано лінійш частині індустриального пролетаріяту ширі і отверто. Шо се не мусить з концесією тягти за собою перешкод для зміненя пролетарської диктатури, доводять приклад Росії та України, де класово свідомий пролетаріат в самих тяжких матеріяльних умовах твердо боронить диктатуру. З другого боку, треба підкреслити, що, наприклад, угорський пролетаріат був забезпечений всім необхідним — абсолютно і відносно — підчас диктатури пролетаріяту далеко краще, ніж ніні, після повалення Радянської Угорщини, під буржуазною диктатурою. Відносно через те, що в нинішній Угорщині голодує лише один пролетаріат, тоді як буржуазія бенкетує та п'ячить. Підчас диктатури було інакше: держава дбала в першу чергу про добробут пролетаріяту, задержуючись при розподіленню засобів поживи, пріци-

пу "класового пайка", чим забезпечувались матеріяльні інтереси пролетаріяту.

Розв'язаня суперечностей поміж подітчним пануванем пролетаріяту і немислим підупадком його життєвого добробуту не може бути інтриміру від того, щоб підвишити надвартість чи додатковий продукт для експлоататорів; — чи сі средства (засоби) продукції слугують для прикладення праці робітництва, або інакше — чи воно як суб'єкт, використовує продукційні засоби як об'єкт для-свого власного збагачення"*)

Маркс остро протиставить тут економічну політику капіталу економічній політиці пролетарської диктатури. І дійсно, через експропріацію засобів продукції політичне пануваня пролетаріяту досягає певного підвищення життя робітників працюючих мас. Але ся зміна не може статися "відразу". Не може навіть в тім випадку, коли-б — що ледви чи можна допустити з політичного боку — пролетаріат, при захопленню політичної власті, міг би перебрати від буржуазії в повний порядок та справности організацію продукції, вкупі зі звичайними засадами. Основною умовою піднесення життя робітників працюючих мас є поширеня (піднесення) сільськогосподарської продукції; але се зв'язано з річним, а в деяких галузях навіть з багаторічним періодом. З другого боку, для вироблення потрібних пролетаріятові у великій кількості предметів загальної вжитку, мусять бути організовані нові великі підприємства та уладженя, для чого потрібні сіл роки. Отже перебудова може розпочати ся "відразу", але успіхи її дадуть себе відчувти в більшості випадків лише після сілх років.

Виявилось, що для всіх галузей промисловості потрібна така електрична енергія: для всіх підприємств Київського району — 285.000 кіньських сил, з цієї кількості на цукрову промисловість — 100.000 кіньських сил, на млини 47.000 і на заводи для обробки дерева, металю, мінералів, то-що — 35.000 кіньських сил.

Далі проф. Круковский зупинив ся на значіно електрофікації для сільського господарства і зазначив, що на думку комісії розвиток цукрової промисловості залежить головним чином від того, коли ми перейдемо до механізації і електрофікації обробки ґрунту і життєвим електропідприємств, значно краще за трактори і парові плуги.

Після розвитку буракової культури мусять розвинути і цукроварні. Для них так само є дуже потрібна електрична енергія.

Що до електрофікації сіа інж. Круковский зазначив, що на думку комісії тут найнегативнішим завданням є будованя на селі дрібних електричних стайцій. Для сього треба використати кооперативні об'єднання, с. г. товариства, а в деяких випадках і приватну ініціативу на концесійних підвалинах.

Характеризуючи значіне електрофікації для сільського господарства, інж. Круковский зазначив, що електромотор зменшує роботу селянина в 20 разів. Таким чином коли на Київщині буде використано електромотори, від хліборобства звільниться ся 2.500.000 робочих рук. Так само се мусить значіно вплинути на збільшеня результатів праці. Загалом цінність праці для самої Київщини збільшиться ся приблизно на суму 75 мільонів хлібних карбованців на рік.

Дати електрику одній хаті коштує 5—10 хлібних карбованців, а електрика для всіх сіл Київщини коштуватиме по 6 мільонів хлібних карбованців. Проте всі витрати на електрофікацію окуплять ся в 7,5 разів за 1 рік.

Вказуючи на жерела електричної енергії, інж. Круковский зазначив, що серед водних жерел заслуговують особливої уваги в Київському районі Дніпро і Рось. Крім водних жерел, велике значіне мають поклади бурого вугля в Київському районі і з Звенигородських родовищах. Далі докладчик вказав на негайну потребу організувати по повітах зразкові електростайції.

По докладі пр. Круковский, Губекономрада ухвалила: залишити Комісію по електрофікації при КРПНГ і утримувати її по кошторису КРПНГ. Для контролі над електри-

стів) до власних потреб. Велика різниця полягає в тим, чи засоби продукції, які мають ся в формі капіталу в капіталістичній суспільстві, пролягають ся робітникам і таким чином можуть бути жити тільки в тій мірі як се є по-літрім від того, щоб підвишити надвартість чи додатковий продукт для експлоататорів; — чи сі средства (засоби) продукції слугують для прикладення праці робітництва, або інакше — чи воно як суб'єкт, використовує продукційні засоби як об'єкт для-свого власного збагачення"*)

Маркс остро протиставить тут економічну політику капіталу економічній політиці пролетарської диктатури. І дійсно, через експропріацію засобів продукції політичне пануваня пролетаріяту досягає певного підвищення життя робітників працюючих мас. Але ся зміна не може статися "відразу". Не може навіть в тім випадку, коли-б — що ледви чи можна допустити з політичного боку — пролетаріат, при захопленню політичної власті, міг би перебрати від буржуазії в повний порядок та справности організацію продукції, вкупі зі звичайними засадами. Основною умовою піднесення життя робітників працюючих мас є поширеня (піднесення) сільськогосподарської продукції; але се зв'язано з річним, а в деяких галузях навіть з багаторічним періодом. З другого боку, для вироблення потрібних пролетаріятові у великій кількості предметів загальної вжитку, мусять бути організовані нові великі підприємства та уладженя, для чого потрібні сіл роки. Отже перебудова може розпочати ся "відразу", але успіхи її дадуть себе відчувти в більшості випадків лише після сілх років.

Далше буде.)

Виявилось, що для всіх галузей промисловості потрібна така електрична енергія: для всіх підприємств Київського району — 285.000 кіньських сил, з цієї кількості на цукрову промисловість — 100.000 кіньських сил, на млини 47.000 і на заводи для обробки дерева, металю, мінералів, то-що — 35.000 кіньських сил.

Далі проф. Круковский зупинив ся на значіно електрофікації для сільського господарства і зазначив, що на думку комісії розвиток цукрової промисловості залежить головним чином від того, коли ми перейдемо до механізації і електрофікації обробки ґрунту і життєвим електропідприємств, значно краще за трактори і парові плуги.

Після розвитку буракової культури мусять розвинути і цукроварні. Для них так само є дуже потрібна електрична енергія.

Що до електрофікації сіа інж. Круковский зазначив, що на думку комісії тут найнегативнішим завданням є будованя на селі дрібних електричних стайцій. Для сього треба використати кооперативні об'єднання, с. г. товариства, а в деяких випадках і приватну ініціативу на концесійних підвалинах.

Характеризуючи значіне електрофікації для сільського господарства, інж. Круковский зазначив, що електромотор зменшує роботу селянина в 20 разів. Таким чином коли на Київщині буде використано електромотори, від хліборобства звільниться ся 2.500.000 робочих рук. Так само се мусить значіно вплинути на збільшеня результатів праці. Загалом цінність праці для самої Київщини збільшиться ся приблизно на суму 75 мільонів хлібних карбованців на рік.

Дати електрику одній хаті коштує 5—10 хлібних карбованців, а електрика для всіх сіл Київщини коштуватиме по 6 мільонів хлібних карбованців. Проте всі витрати на електрофікацію окуплять ся в 7,5 разів за 1 рік.

Вказуючи на жерела електричної енергії, інж. Круковский зазначив, що серед водних жерел заслуговують особливої уваги в Київському районі Дніпро і Рось. Крім водних жерел, велике значіне мають поклади бурого вугля в Київському районі і з Звенигородських родовищах. Далі докладчик вказав на негайну потребу організувати по повітах зразкові електростайції.

По докладі пр. Круковский, Губекономрада ухвалила: залишити Комісію по електрофікації при КРПНГ і утримувати її по кошторису КРПНГ. Для контролі над електри-

Далше буде.)

Виявилось, що для всіх галузей промисловості потрібна така електрична енергія: для всіх підприємств Київського району — 285.000 кіньських сил, з цієї кількості на цукрову промисловість — 100.000 кіньських сил, на млини 47.000 і на заводи для обробки дерева, металю, мінералів, то-що — 35.000 кіньських сил.

Далі проф. Круковский зупинив ся на значіно електрофікації для сільського господарства і зазначив, що на думку комісії розвиток цукрової промисловості залежить головним чином від того, коли ми перейдемо до механізації і електрофікації обробки ґрунту і життєвим електропідприємств, значно краще за трактори і парові плуги.

Після розвитку буракової культури мусять розвинути і цукроварні. Для них так само є дуже потрібна електрична енергія.

Що до електрофікації сіа інж. Круковский зазначив, що на думку комісії тут найнегативнішим завданням є будованя на селі дрібних електричних стайцій. Для сього треба використати кооперативні об'єднання, с. г. товариства, а в деяких випадках і приватну ініціативу на концесійних підвалинах.

Характеризуючи значіне електрофікації для сільського господарства, інж. Круковский зазначив, що електромотор зменшує роботу селянина в 20 разів. Таким чином коли на Київщині буде використано електромотори, від хліборобства звільниться ся 2.500.000 робочих рук. Так само се мусить значіно вплинути на збільшеня результатів праці. Загалом цінність праці для самої Київщини збільшиться ся приблизно на суму 75 мільонів хлібних карбованців на рік.

Дати електрику одній хаті коштує 5—10 хлібних карбованців, а електрика для всіх сі

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА ПОМІЧ ГОЛОДУЮЧИМ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В КАНАДІ ЗБРАНО ДОТЕПЕР НА СЮ ЦІЛЬ \$5.260.82.

На поміч голодуючим на Україні вислано п'ять тисячу американських доларів.

Дальші жертви на поміч голодуючим України надіслали на руки Комітету Помочі Голодуючим на Радянській Україні в Вінніпегі...

Разом \$5.260.82

Вчора, дня 9, мая, Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні вислав через Закордонне Бюро Помочі Голодуючим України в Празі на поміч голодуючим на Україні п'ять тисячу американських доларів.

За Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні, Д. Лобай, секретар.

ФОРТ ВІЛІАМ, ОНТ.

Від Ком. Пом. Гос. на Рад. Україні у Форт Віліам.

Дальші жертви на поміч голодуючим.

1) Збірка під час засновання Жіночого Снів. Ком. у Форт Віліамі.

2) На реситі зібран т. І. Інкола.

3) Дохід з концерту дня 8. цвітня в Укр. Робітничій Домі у Форт Віліамі.

4) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

5) Дохід з забави, устроєної Жіночим Комітетом в Нар. Домі у Вест-Форті.

6) Дохід з представлення "За правду і волю народа", віграного Тов. І. Фравка в Порт Артурі.

7) Збірка т. Т. Каміновського: Ф. Каміновський.

8) Збірка т. І. П.: П. Білий.

9) Головацький: Я. С.

10) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

11) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

12) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

13) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

14) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

15) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

16) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

17) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

18) Тов. С. Жура зібрав від садинок: С. Жура і Н. Шморган, один день зарібку в пекарні.

НАДІСЛАНЕ

ПОКЛИК ДО ФАРМЕРІВ В НЕСТО І ДО ФАРМЕРІВ ВЗАГАЛІ.

Товариші Фармери! Фармери! Ми ніколи не страїли голоду, як ми не маємо тих страїти голоду, як ми не маємо тих страїти голоду...

Товариші фармери! Ратуємо від голодової смерті дітей наших товаришів, боріте за своїх і нашу волю, як заслужили на найбільшу нашу поміч.

Вони сподіваються на нас більшою поміч ніж та, яку ми їм дали. Наші помічі для них в порівнянні до того, яку ми їм повинні дати, ніколи нічим не оправаде нас перед їхніми жертвами.

Наша соість буде нас мучити, коли завдяки нашій байдужості тисячі молодого цвіту населять там розпрошані са з життям. Товариші! Спішім їм на поміч сейчас. Вратуймо життя тисячам дітей і жінок. Фармеро! Зроби що в твоїх силах для дітей України. Погань на свої діти пригадай собі голодуючих, осиротілих дітей України. Найменша наша поміч принесе для них велику радість, вратуй їхнє життя. Спішіть, товариші фармери і фермери завжди, бо хто дає скорше, той дає два рази.

Летбридж, Алта.

Товаришу Редактор! Тяжкі обставини є причиною мого опізнання з передлаткою на "Укр. Роб. Вісти". Тяжке економічне положення не дає спроможності виконувати свої обовязки на час наступної своєї часописі.

Послав вам \$6.00, з котрих \$4.00 передплати, \$1.00 пресового фонду на "Укр. Роб. Вісти" і \$1.00 для голодуючих на Радянській Україні.

Визнав всіх товаришів поспішити з помічю голодуючим а також не забувати про своїх часописі. Бо якщо буде добре стояти наша часописі, то буде і поміч для голодуючих. Товариші! Дбайте про свою робітничу літературу і просити.

Іван Оленін.

ЖЕРТВИ НА СПЛАТУ ДОВГУ УКР. РОБ. ДОМУ В ЕДМОНТОНІ.

На сплату довгу Укр. Роб. Дому в Едмонтоні зложили садиуючі товариші в Бруза Майсе:

І. В. Т. \$10.00

В. І. Мишок 6.00

Г. Онуфрійчук 5.00

С. Когут 5.00

М. Шидловський 5.00

М. Семко 5.00

О. Собачинський 5.00

В. Близнюк 5.00

\$105.50, а не \$105.00, як було подано.

За Ком. Пом. Гос. на Рад. Україні у Форт Віліамі.

І. Погорілець, асист. секр.

Р. S. На садиуючий раз буде поміщена справоздане з "гер-лей" і подячного концерту в Порт Артурі.

Пропити ся інтересованих о терпелівість.

І. П.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВІДЛІВ УКР. СЕКЦІЇ Р. П. К.

Отрим звертаю увагу Відділів Української Секції Роб. Партії Канади на дуже прикру ошибку, яка зайшла, через друкарський недогляд, в поясненнях, поміщених в 33 числі "Українських Робітничих Вісти", для Відділів і членства Укр. Секції Р.П.К.

В розділі — "Стемпі і членські картки вже розсилаєт ся" є там подано, що Відділи мають платити за членські, місячні, поодинокі і двійні стемпі до Бюро Секції по 35 ц., а не по 15 ц., як се було ошибочно подано в тім же розділі.

Ошибку сю, зроблену при наборі згаданих пояснень, спростую і звертаю на ню увагу головно-фінансових секретарів Відділів Секції. Прочі пояснення були надруковані коректно і після них Відділи повинні застосувати ся.

За Бюро Укр. Секції Р.П.К. М. Попович, секретар.

УВАГА! УВАГА!

Відділ Укр. Роб. Дому в Іст Килдонан устроє в суботу, дня 13. мая в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан, о год. 8-їй вечером

ВЕЛИКУ ЗАБУВУ

получену з одноактовою комедією п. н.:

"МАНІГРУЛА"

Ціна тикетів 50 і 35 ц.

Весь дохід призначений на "Українські Робітничі Вісти".

ЛЕКЦІЯ ДЛЯ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ.

Повідомляєт ся всіх товаришок робітниць, що в середу, дня 10. мая, о год. 8. вечером т. Г. Сидор виголосить інтересну лекцію на тему: Третій Інтернаціонал і його історичне значення.

Пробітн ся всіх товаришок робітниць прибути на лекцію і взяти участь в дискусії.

Комітет.

ЩКАВА, ЛЕКЦІЯ.

Повідомляєт ся всіх українських робітниць, що в четвер, дня 11 мая о год. 8.30 вечером буде виголосена в Укр. Роб. Домі лекція на тему Розвиток соціалізму від науки до акції. Лекцію виголосить т. В. Панчук.

Товариші! Приходіть громадно на лекцію. Після лекції свобідна дискусія.

Просвітний Комітет.

МАЮ ТРОК І МОЖУ ПЕРЕВОЗИТИ річи по таний ціні. Якщо маєте потребу, то зайдіть під ч.

574 Magnus Ave., (40) Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ Семена Кашалабу, Федора Харенку і Михайла Буртінку — перші два з Рошени, пов. Товмач, — які мають перебувати в Канаді. Хто про них знає би або вони самі звольте написати на понизшу адресу:

Humphrey Huran, P.O. Box 985, Pittsburgh, Pa. (39)

ПОШУКУЮ товариша Федора Сивука, який має перебувати в Альберті. Хто знає би його адресу, або він сам хай звольте якнайскорше написати до мене на адресу:

P. Kiselyeva 514 East 5th St. New York, N. Y. (38)

ПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБИ "МОЛОТ"

сатирично-гумористична часопис

Передплата — \$2.00 на рік, 10 цит. поодинокое число.

Адреса: "МОЛОТ" 414 East 9th Street, NEW YORK, N. Y.

ТОВАРИШІ! НЕ ЗАБУВАЙТЕ НІ НА ХВИЛИНУ ПРО ГОЛОДУЮЧИХ БРАТІВ І СЕСТЕР НА РАД. УКРАЇНІ!

НА ПОМІЧ ГОЛОДУЮЧИМ!

Міліони малих діточок і дорослих людей з напів-страшною посухою губерній Радянської України загрожені голодовою смертю і кличуть до нас о поміч.

Вони, що терпіли і терплять, що проливали свою кров, що віддавали своє жите за велике діло освободження робочого люду; вони, що віддавали і віддають великі жертви за нашу робітничу справу, що власними кістками будують підвалини нового, світлого для нас жита, — вони ждуть від нас поміч!

Нехай же не марно звучить їх клич! Нехай негаваючим голосом нагадає всім все нам про наш обовязок!

На поміч страдуючим товаришам! Безпереривну поміч неси їм, доки голод буде грозити їм смертю!

ВЕСЬ ЧАС, ПРИ КОЖДІЙ НАГОДІ СКЛАДАЙМО ФОНД НА ПОМІЧ ГОЛОДУЮЧИМ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ І ПОСИЛАЙМО ДО КОМІТЕТУ ПОМОЧІ ГОЛОДУЮЧИМ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ В ВІННІПЕГУ. Звідам фонд сей негайно відсилаєт ся до Праги, на руки офіційного представника Радянської України, для закупки конечних средств для голодуючих.

Гроші посилайте і за рестовими книжочками та поясненнями звертайте ся на адресу:

Famine Relief Committee for Soviet Ukraine Ukrainian Labor Temple COE. PRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, MAN.

В СВДОМОСТІ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ І ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ В РЕДАКЦІЇ "УКР. РОБ. ВІСТИМ":

Table listing various books and their prices, including 'Історія Культури', 'Азбука комунізму', 'Держава і революція', etc.

Замовлення разом з гроши посилайте на адресу: Ukrainian Labor News, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

ЧИТАЙТЕ! "УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТИ"

"Українські Щоденні Вісти" — се одинока робітничая часопис в Злучених Державах; яка обороняє інтереси українських робітників на еміграції перед нападами українських чорносотенців і шахраїв, котрі знаходять ся в Америці і Европі.

"Українські Щоденні Вісти" пишуть про робітничий рух і жите робітників по всіх кутках світа.

Кождий укр. робітник і робітниця повинні читати "Українські Щоденні Вісти".

Передплата в Злучених Державах і в Канаді: На рік \$7.00, На 6 місяців 3.75, На 3 місяці 2.00, До Европи на рік 10.00

Шліть передплату на понизшу адресу: UKRAINIAN DAILY NEWS 502 East 11th Str., New York, N. Y.

Financial statement table for the Ukrainian Workers' Home, showing income and expenses for the first quarter of 1922.